

Nokta Risalesi'ndeki dört bürhan-ı küllî nelerdir?

[On Dokuzuncu Söz'de](#), “Rabbimizi bize tarif eden üç büyük, küllî muarriif var.” buyrulur. Bu derste bu üç küllî muarriife bir dördüncüsü olarak “vicdan” eklenmiştir.

[Nokta Risalesin](#)deki bu dört bürhanın ana başlıkları şunlardır:

Birinci Bürhan: Risalet ve İslâmiyetle mücehhez olan ‘hakikat-ı Muhammediye’dir...

İkinci Bürhan: Kâinat kitabıdır.

Üçüncü Bürhan: Kur’ân-ı Azîmüşşandır.

Dördüncü Bürhan: Vicdân-ı beşer denilen fitrat-ı zîşuurdur.”

Nur Külliyyatı’nın birçok dersinde vicdan üzerinde çok hikmetli tahliller yapılmıştır. Bunlardan sadece birkaç tanesini hatırlamakla iktifa edeceğiz:

“Demek her vicdanda şu nokta-i istinad ve nokta-i istimdat cihetinde iki küçük pencere, Kadîr-i Rahîmin bârigâh-ı Rahmetine açılır, her vakit onunla bakabilir.”(1)

“Akıl tatil-i eşgal etse de nazarını ihmal etse vicdan Sanii unutmaz.”(2)

“Akıl görmezse de fitrat görüyor. Vicdan nezzardır, kalp penceresidir.”(3)

“Evet, fitrat ve vicdan akla bir penceredir; tevhidin şûânı neşrederler.”(4)

Ahir zaman fitnesinin, akılları uyuşturup vicdanları körelttiği bu son asır istisna edilirse, insanlar bütün tarih boyunca yaratılışlarındaki sonsuz aczin ve fakrın daima şuurunda olmuşlar ve bütün vicdanlar bir yaratıcıya inanma ihtiyacı duymuşlardır. Hak dine kavuşamayanlar o yaratıcıyı, yanlış olarak, batıl inançlarda

aramış ve putlara tapmışlardır.

Dipnotlar:

- 1) bk. [Sözler, Otuz Üçüncü Söz, Otuz Birinci Pencere.](#)
- 2) bk. [Mesnevi-i Nuriye, Nokta.](#)
- 3) bk. [Muhakemat, Üçüncü Makale \(Usuru'l-Akide\).](#)
- 4) bk. [Mesnevi-i Nuriye, Nokta.](#)